

Jak wzbudzić w dziecku pasję czytania?

*„Wyrobić w sobie nawyk czytania to stworzyć sobie schronienie przed wszystkimi nieszczęściami życia”
- W. Somerset Maugham.*

Czytelnictwo w Polsce drastycznie spada, także wśród dzieci i młodzieży. Ponad 60 % Polaków przyznaje, że nie czyta ani jednej książki w ciągu roku. Z badań wynika, że grupa „prawdziwych” czytelników, czyli takich, którzy czytają siedem lub więcej książek w ciągu roku, zmienia się niewiele. W 2012 roku takich osób było 11%, czyli tyle samo, co w roku 2010. Dzieci i młodzież książki czytają, bo muszą, ale podkreślają wyraźnie, że nie lubią; poza tym nie umieją dostatecznie wykorzystać tej cennej umiejętności i zdobytych tą drogą wiadomości.

Istnieje wiele przyczyn tego, że dzieci i dorośli czytają coraz mniej. Zdaniem antykwariusza, Grzegorza Cieleckiego: „niegdyś książka była trudno dostępnym artykułem, po który godzinami stało się w kolejce do księgarni. W dzisiejszej rzeczywistości jest w zasięgu ręki i kieszeni niemal każdego Polaka. Ponadto niegdyś książka była czymś bezkonkurencyjnym. Dziś coraz częściej zastępuje ją Internet. Znacznie szybszy, a przede wszystkim umożliwiający bezpłatny dostęp do treści”.

Dla dzieci książka przestaje być źródłem wiedzy o świecie. Tę wiedzę zdobywają z radia, telewizji, Internetu. Nie można zaprzeczyć, że treści umieszczone w sieci często są aktualniejsze niż te zawarte w wydaniach papierowych, a leksykony, encyklopedie i tym podobne książki starzeją się bardzo szybko. Dzieci i młodzież czytają przede wszystkim podręczniki i lektury obowiązkowe. A i to nie zawsze. Komputer, DVD czy telewizor coraz częściej wygrywają ze słowem drukowanym. Dziecko, zamiast czytać szkolne lektury, woli obejrzeć film nakręcony na ich podstawie. To naturalne, że nowoczesny świat, bogaty w audiowizualne wynalazki, jest atrakcyjny dla małego i większego człowieka. Jednak ani komputer, ani DVD nie zastąpią czytania. Dlaczego? Książki są dziecku niezbędne do prawidłowego rozwoju. Rozbudzają wyobraźnię, wzbogacają słownictwo, pomagają rozwijać zainteresowania, ćwiczą pamięć, uczą skupienia i wyciszenia się. Dzięki czytaniu dziecko rozwija mowę, poznaje prawidłową, poprawną polszczyznę. Wspólna, codzienna lektura z mamą czy tatą buduje silną więź emocjonalną i daje maluchowi poczucie bezpieczeństwa.

Brak przykładu ze strony rodziców to jedna z głównych przyczyn faktu, że dzieci czytają coraz mniej. Jeżeli nasza pociecha nie widzi rodziców zagłębianych w lekturę, a książka jest w domu przedmiotem obcym, to nie można się dziwić, iż trudno wyrobić w niej nawyk czytania. Ponadto, w sytuacji, gdy każemy dziecku czytać za karę, wywołujemy niemiłe skojarzenia związane z książką. Czytanie nie kojarzy się z zabawą, przyjemnością, nie przynosi spodziewanej satysfakcji. Oczywiście trzeba pamiętać, że wpływ na pasję czytelniczą ma zarówno środowisko rodzinne młodego człowieka, jego rówieśnicy, jak i bibliotekarze oraz nauczyciele. Czytanie trzeba polubić, nikogo nie zmusi się do niego siłą. Żeby czytać, trzeba także mieć określone zainteresowania i związane z nimi motywy czytania.

Jak zachęcić dziecko do czytania książek?

Rodzice powinni ćwiczyć z maluchem umiejętność czytania, starając się przy tym zaszczerpić mu miłość do książek. To zrozumiałe, że na początku nauki samodzielna lektura nie należy do jego przyjemności, ponieważ nasz kilkulatek często ma trudności z płynnym czytaniem. Mimo, iż potrafi składać litery, nie zawsze rozumie i pamięta tekst. Jak zatem rodzic może mu pomóc?

- Wyłącz telewizor, komputer. Dzięki temu łatwiej będzie dziecku skoncentrować się na czytaniu.
- Skończ czytanie, gdy masz wrażenie, że dziecko nie jest zainteresowane. Nie ma nic złego w tym, że zaczniecie czytać razem inną książkę. Jeśli twój synek lub córeczka nadal są znużeni, przerwij i nie zmuszaj ich ani do słuchania, ani do czytania.
- Niech czytanie stanie się codziennym zwyczajem, niezależnie od tego, ile lat ma twoja pociecha: roczek, dwa latka czy dziesięć lat!
- Nie ograniczaj korzystania z telewizora i komputera zakazami, bo wirtualny świat i tak jest obecny w naszych domach. Ale nawet w dzisiejszych czasach można pokazać dziecku, że telewizja nie jest rzeczą nadzwyczajną. Sami rezygnujmy z jej oglądania, z godzin spędzanych przed ekranem komputera na rzecz obcowania z książką.
- Czytaj z dzieckiem co wieczór na dobranoc.
- Dawaj dobry przykład, dzieląc z twoją pociechą lektury.
- Kupuj dziecku książki odpowiednie do wieku i rozwoju. Koniecznie uwzględniaj zainteresowania dziecka. Jeśli lubi zwierzęta, podsuń mu ilustrowany album, encyklopedię o tej tematyce.
- Chwal dziecko za każdą próbę czytania. Niech wie, że ma prawo popełniać błędy i nie jest to powód do strofowania go.
- Dobrze jest czytać te same książki w kółko.
- Interesuj się literaturą dla dzieci, dowiaduj się w księgarni lub w bibliotece, co teraz jest modne. Zapytaj innych rodziców, jakie książki ich pociechy czytają.
- Zapisz dziecko i siebie do biblioteki publicznej. Staraj się regularnie wypożyczać z niej książki.
- Odwiedzaj księgarnię. Najlepiej taką, w której można przeglądać spokojnie książki, wertować albumy i magazyny. Znając hobby dziecka pokaż mu, gdzie są półki z pozycjami związanymi z jego zainteresowaniami. Nie musisz za każdym razem kupować nowych pozycji, wystarczy, że dzięki wycieczkom przyzwyczaisz dziecko do takich odwiedzin.
- Postaraj się znaleźć autora lub serię, którą twoja pociecha lubi i kupuj mu kolejne części.
- Rozmawiaj z dzieckiem o czytanych książkach. Jeśli zdecydowanie nie chce czytać książek, pokaż mu komiksy. Ważne, by po lekturze odpytać dziecko z tego, co przeczytało i sprawdzić, czy rozumie pisany tekst. Warto też sięgać po magazyny przeznaczone dla dzieci.
- Graj z dzieckiem w gry, które pomagają w rozwoju umiejętności niezbędnych w nauce czytania, np. Scrabble, Boggle, Bananagrams. Znajdź czas na wspólną zabawę w słówka, rozwiązywanie rebusów i krzyżówek dla dzieci.
- Pomóż dziecku czytać słowa wokół niego. Na opakowaniach żywności w supermarketach, w autobusach, gazetach, przepisach, nawet w instrukcjach itp.
- Wspólnie „bawcie się” w czytanie – raz ty, raz dziecko czyta fragment książki. Na początek sobie zostaw dłuższy tekst, a kilkulatekowi daj do czytania strony z przewagą ilustracji.
- Pozwól maluchowi spokojnie obejrzeć ilustracje i fotografie, nie popędzaj go.
- Słuchaj z uwagą jak dziecko czyta, nie komentuj pomyłek, nie poprawiaj. Bądź cierpliwym rodzicem i nie szczędź pochwał za każdy dobrze przeczytany fragment tekstu. Rozmawiaj z dzieckiem o przeczytanej książce lub jej rozdziale, zadając mu pytania. Sprawdź, czy rozumie opisywaną historię.

Na koniec:

**Pamiętaj – lepsze piętnastominutowe czytanie
z przyjemnością niż godzinny, mozolny trud z książką.**